

Digitaal verlof tot begraven / cremieren

24 september 2013

Vraag nummer: 35703

Sinds kort mogen uitvaartondernemers digitaal aangifte van overlijden doen bij de burgerlijke stand. Dit is het vervolg van een eerder uitgevoerde pilot waarbij de BGNU betrokken was. Ondernemers krijgen dan het ingescande verlof tot begraven/ cremieren per mail toegestuurd. Bijvoorbeeld eens per maand krijgt de uitvaartondernemer de originele verlopen wanneer hij bij de burgerlijke stand de formulieren komt tekenen.

Een eerste uitvaartondernemer biedt ons inmiddels prints aan van het ingescande verlof. En ik verwacht een snelle toename omdat de tijdwinst voor de uitvaartondernemer evident is. De gemeente maakt nog steeds het verlof op de gebruikelijke wijze op, met gemeentestempel en paraaf van de ambtenaar, scant het vervolgens in en mailt het retour na de digitale aangifte van overlijden.

Tussen uitvaartondernemers en gemeente lijkt het inmiddels duidelijk geregeld, maar van de zijde van begraafplaatsen en crematoria lijkt er weinig betrokkenheid bij de pilot. Op grond van artikel 11 van de Wet op de lijkbezorging verlangen wij het verlof tot begraven/ cremieren voor de uitvaart en gaat dat ook in het dossier. Tot op heden gingen wij daarbij uit van het origineel. Indien we het verlof als print of mail mogen accepteren rijst ook de vraag of het nodig is achteraf nog het origineel te krijgen. Na de begrafenis of crematie lijkt me dat weinig zinvol meer.

In uw informatie op uitvaart.nl kom ik over dit onderwerp weinig tegen. In een reactie op een andere vraag adviseert u begraafplaatsen wel om het originele verlof te vragen. Ik heb geïnformeerd bij collega's van Publiekszaken van onze gemeente, die hebben meegewerkt aan de pilot. Zij zijn van mening dat het digitaal verlof voldoende is, maar een juridisch harde uitspraak is dat niet. Mijn juridisch adviseur van de eigen dienst twijfelt. Publiekszaken vraagt of ik hierover de bijzondere begraafplaatsen in de gemeente wil informeren. Dat wil ik graag doen maar dan wil ik het wel zeker weten. Voor mij het moment om bij u mijn licht op te steken. Ik kan mij voorstellen dat u bij dit onderwerp betrokken bent geweest of er al vragen over heeft gehad.

Bij voorbaat mijn hartelijke dank.

Met vriendelijke groet,

Gemeente X

Antwoord:

Geachte heer,

Mij is deze pilot onbekend. Niemand heeft eerder mijn opinie hierover gevraagd.

Ik heb wel vaker de vraag van begraafplaats- en crematoriumhouders gehad of zij een verlof tot begraven of cremieren per fax zouden mogen accepteren. Ik heb mij altijd op het standpunt gesteld dat het wel eens handig zou kunnen zijn bij de voorbereiding van de uitvaart om afspraken te maken, maar dat de houder nooit moet begraven of cremieren zonder het originele verlof in handen te hebben.

Nu is het in deze kwestie lastig, dat de Wlb alleen zegt dat voor het begraven of cremieren verlof moet worden afgegeven door de abs, maar dat nergens met zoveel woorden staat dat dat dat verlof ook aan de houder van de begraafplaats of het crematorium moet worden afgegeven.

Het bestaan van het verlov is eigenlijk het enige dat de wet eist.

Als je dat voldoende vindt, kun je je op het standpunt stellen dat aan de hand van een fotokopie, fax of scan van het verlov kan worden begraven. Maar dan kijk je volgens mij niet langer dan je neus lang is.

Voor de regelingen inzake begraven en begraafplaatsen moet je nooit alleen kijken naar de wet, maar altijd ook naar de beheersverordeningen en beheersreglementen van begraafplaatsen. En soms ook naar de voorwaarden van crematoria, maar die zijn vaak minder duidelijk (een erfenis van het vroegere Crematiebesluit). De wetgever - althans het ministerie waar ik ooit werkzaam was en ook de uitleg en verhalen van mijn voorgangers waaronder jhr.mr. H.F. van Kinschot die 40 jaar actief bij de wetsherziening betrokken is geweest - heeft zich altijd op het standpunt gesteld dat meer gedetailleerde regelingen voor het begraven in de wet niet nodig waren, omdat de beheersverordeningen en - reglementen sinds jaar en dag die materie naar tevredenheid regelden.

In de beheersverordeningen en - reglementen voor begraafplaatsen is het volgende geregeld:

- "Begraving mag slechts geschieden indien van tevoren het verlov tot begraven of de bezorging van as is overgelegd aan de beheerder" zegt artikel 10 van het Modelreglement beheer Protestantse begraafplaats, versie 2013.

- "Voor de begraving dient aan de beheerder het verlov tot begraving of de bereidverklaring tot het bezorgen van de as te worden getoond" regelt artikel 4 van het modelreglement voor het beheer van een begraafplaats van een RK parochie van de Nederlandse RK kerkprovincie (4e druk 2010).

- "Tot begraving wordt niet overgegaan dan nadat het verlov tot begraven is overgelegd aan de beheerder" volgens artikel 9 van de model- beheersverordening begraafplaatsen van de VNG (uitg. 2010).

Het verlov moet worden overgelegd, dus afgegeven. Niet een afschrift van het verlov, maar het originele 'echte' exemplaar. Want alleen dat is 'het verlov'.

Persoonlijk meen ik ook dat een fotokopie, fax of scan van het verlov onvoldoende is. Met een fotokopie, fax of scan van het verlov kan makkelijker worden geknoeid dan met een origineel. Ik meen dat de houder van de begraafplaats of het crematorium het origineel moet krijgen. Om dat origineel bijvoorbeeld pas na enkele weken te krijgen, gaat voorbij aan de functie van het verlov: het scheppen van zekerheid op het moment van het begraven of cremeren. Eventuele fouten zijn niet eenvoudig terug te draaien, zeker niet bij crematies.

Ik vind het een probleem dat een fotokopie, fax of scan van het verlov vaker kan worden gebruikt. Het bevordert het risico van het per ongeluk verwisselen van kisten; dat risico is kleiner als een kist vergezeld moet gaan van een origineel verlov. Naast het verlov moet er ook wel het document als bedoeld in art. 8 Wlb zijn, maar ik hoorde enkele weken geleden nog van een uitvaartondernemer dat de routine soms zo toeslaat dat dit document niet gelezen wordt en toch kisten verwisseld worden. Deze ondernemer ontdekte dat net na het dalen van de kist. Voor een fors bedrag voor de familie werd publiciteit afgekocht. Ik merk toch dat enkele malen per jaar verwisselingen plaats vinden. Het aantal is klein, maar de gevolgen kunnen enorm zijn. Ik denk dat men dat risico niet moet nemen.

Het toestaan van een kopie of scan bevordert ook het opzettelijk misbruik van het verlov. Ik heb een - strikt geheim - klein lijstje van 'gaten' in de Wlb die behulpzaam zijn bij het plegen van een perfecte moord. Dit onderwerp wordt ook weer een uitbreiding van dat lijstje. Als men bij u in de gemeente een overledene ter crematie aanbiedt met een gescand verlov, kan diezelfde dag of een dag eerder of later op een kleine kerkelijke begraafplaats in een ander deel van het land ook een overledene met dezelfde scan of zelfs met het originele verlov worden aangeboden.

Ideaal voor de onderwereld om lijken te doen verdwijnen. Te ideaal.

Want hoe zou dit kunnen worden ontdekt? De registers van begraafplaatsen en crematoria worden nooit vergeleken. Zo wordt een misdrijf nooit ontdekt.

Ik meen dat men best een scan van een verlov mag gebruiken, maar alleen als er op de een of andere manier een absolute garantie is dat die scan slechts eenmalig kan worden gebruikt (en dan het originele verlov ongeldig is). Dat zou bijvoorbeeld kunnen als er een landelijke registratie zou zijn van alle (scans van) verloven, waar bijgehouden wordt wanneer en waar het verlov wordt gebruikt. Dan is slechts eenmalig gebruik mogelijk. Maar dat is ook weer een extra administratieve belasting en zo wordt het

paard achter de wagen gespannen. Misschien zijn er andere systemen te bedenken.

Het grote voordeel van een origineel document is dat het slechts eenmalig te gebruiken is.

Men kan er nu misschien wel makkelijk over denken, maar wat als blijkt dat er misbruik van wordt gemaakt of dat het vergissingen in de hand helpt?

Ik ben vooralsnog niet enthousiast over het idee, zoals u merkt. Ik vind de risico's van misbruik en vergissingen te groot.

Met vriendelijke groet,

mr W.G.H.M. van der Putten

TIP

Laat nabestaanden niet onnodig zoeken naar oude polissen. Registreer of u een uitvaartverzekering hebt op uitvaartverzekeringsregister.nl

Ook verstandig om in te vullen als u GEEN verzekering hebt.

TIP

[Vergelijk offertes van uitvaartondernemers](#) via de site Uitvaartmarkt.nl

TIP

Bezoek ook eens de video- adviesrubriek: Infotheek - reportages - kijkersvragen - juridische vragen en antwoorden ([klik hier](#)).

TIP

www.urnenwinkel.nl. De mooiste collectie [urnen](#) voor de beste prijs.

Stel een vraag:

Op dit moment is het stellen van nieuwe vragen tijdelijk niet mogelijk.